

Iz sveta tišine

Letnik XXXVIII, št. 12, december 2017 | ISSN 1318-139

Tradicionalni sprejem ob mednarodnem dnevu invalidov

**Nagradi za športnika leta 2017
med invalidi prejela
Anja Drev in Marino Kegj**

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je zadnja letošnja številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli zanimivosti iz življenja gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom. Prejšnja številka je bila posvečena 14. novembru, dnevu slovenskega znakovnega jezika (SZJ) in vpisu SZJ v register nesnovne kulturne dediščine Slovenije. Tokratno številko pa posvečamo uspešnemu zaključku leta, 3. decembru, ki so ga Združeni narodi razglasili za mednarodni dan invalidov, in podelitvi priznanj najboljšim športnikom in športnicam leta 2017 med gluhi in invalidi. Poleg rednih rubrik najdete v glasilu tudi veliko koristnih in zanimivih informacij. Želimo vam prijetno branje.

Glasilo Iz sveta tišine pripomore h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Vljudno vas vabimo, da soustvarjate naše glasilo Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite brezplačno prejemati, nam pišite na e-naslov: urednistvo.ist@zveza-gns.si ali pa svoje ime, priimek ter naslov sporočite na naslov: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo IST je dosegljivo tudi v virtualni obliki, na naslovu: www.zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za kulturo. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

Prijazna spodbuda našim piscem

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB.

Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti.

Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Nekatere pomembne informacije iz časopisa pripravljamo tudi v slovenskem znakovnem jeziku (SZJ). Pri nekaterih člankih v glasilu Iz sveta tišine boste našli QR-kodo in z nameščeno aplikacijo Slovar SZJ si boste lahko članek ogledali na mobilnih napravah v obliki videoposnetka v SZJ. Bralnik QR-kode je dostopen na aplikaciji slovarja SZJ. Ker so videoposnetki namenjeni gluhim uporabnikom SZJ, niso opremljeni z zvokom. Želimo vam prijetno branje.

Uredništvo

Izdajatelj: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **Spletna stran:** www.zveza-gns.si **Urednik:** Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si **Uredniški odbor:** Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Tine Jenko **Lektorica:** Darka Tepina Podgoršek **Oblikovanje:** ARTMEDIA **Tisk:** Tiskarna DTP. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografije na naslovnici: Tradicionalni sprejem ob mednarodnem dnevu invalidov, športnika leta med invalidi Anja Drev in Marino Kegl. Foto: Sašo Letonja

Uvodnik

Tudi letošnje leto smo uspešno pripeljali h koncu. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je uspešno dokončala številne projekte in že načrtuje delo v prihodnjem letu, ko nas čakajo novi izzivi in naloge.

Letošnji konec leta bo ostal v lepem spominu tudi našima vrhunskima športnikoma, alpski smučarki Anji Drev in teniškem igralcu Marinu Keglu, ki sta poleg priznanja za najboljšega gluhega športnika leta 2017 prejela še nagrado Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskega komiteja (ZŠIS – POK), za športnika leta 2017 med invalidi.

Anja je nagrado prejela za tretji mesti v smuku in superkombinaciji na svetovnem prvenstvu gluhih v Innerkremsu. Zdaj že pridno trenira za naslednja velika tekmovanja, med katerimi so vsekakor tudi zimske olimpijske igre gluhih leta 2019. Marino pa je nagrado dobil za nastop na olimpijskih igrah gluhih v turškem Samsunu, kjer je v posamični konkurenci končal na četrtem mestu. Poleg tega da se je uspešno udeležil iger v Samsunu, je Marino dvakratni mladinski evropski prvak, v svoji karieri pa ima tudi že več kot 30 turnirskih zmag.

Združeni narodi so oktobra 1992 z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov, zato da bi v najširši družbi spodbudili boljše razumevanje problematike, povezane z invalidnostjo, temeljnimi pravicami invalidov in vključevanjem invalidov v družbo. Pomembno je zavedanje, da je

invalidna oseba enakopravni in enakovredni člen družbe, ki lahko prispeva svoje najboljše moči in bogati politično, družbeno, gospodarsko in kulturno življenje.

Vendar kljub podpisani Konvenciji o pravicah invalidov in številnimi sprejetimi zakoni in podzakonskimi akti mnogo gluhih, naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom nima enakega dostopa do zdravstvenega varstva, izobraževanja in zaposlitvenih možnosti. Prav tako ljudje z okvaro sluha niso deležni storitev, ki jih potrebujejo, in so velikokrat izključeni iz vsakodnevnih dejavnosti.

Zato si v prihodnjih letih želim, da že sprejeti zakoni in predpisi zaživijo tudi v praksi in da se v omejenih predpisih ne iščejo luknje za zmanjševanje pravic osebam z okvaro sluha, ampak rešitve, kako vsem skupinam invalidov zagotoviti enakopraven položaj v družbi.

Uredništvo glasila Iz sveta tišine se ob koncu leta zahvaljuje vsem, ki ste pripomogli k nastajanju našega glasila v letošnjem letu.

Naj čas nikoli ne mine tako hitro, da ne bi zastali in pomislili na druge ter občutili lepoto tega, da imamo drug drugega. V imenu uredništva vam v novem letu želim obilo zdravja in osebne sreče.

Adem Jahjefendić, urednik

Govor predsednika Pahorja na tradicionalnem sprejemu za predstavnike invalidskih organizacij ob mednarodnem dnevu invalidov

S sekretarjeve mize

»Učimo se na napakah.
Ko se motimo, se učimo.« (Latinski izrek)

Posvet na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije o osebni asistenci

Na zvezi smo organizirali strokovni posvet, na katerem smo odprli temo osebne asistencije. Strokovnjakinja na tem področju nas je seznanila s tem, kako v drugih organizacijah izvajajo osebno asistenco, in se ob tem tudi pogovorili o odprtih vprašanjih s tega področja.

Udeleženci posveta o osebni asistenci

Projekt Pri-ročna videoslovnica slovenskega znakovnega jezika

Center za razvoj slovenskega znakovnega jezika pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS) nadaljuje uspešno delo in rezultati so vidni tudi že na ministrstvih. Ministrstvo za kulturo je izbralo projekt ZDGNS za raziskovanje in izdajo slovnice

Prvi predpripravljalni sestanek delovne skupine projekta

slovenskega znakovnega jezika. S tem država z razpisi potrjuje pomen znakovnega jezika. Zagotovo je to še en korak na poti do uresničitve cilja, in sicer, da država zagotovi sistemski vir financiranja. Začeli so se prvi predpripravljalni sestanki, dela pa se bomo lotili januarja prihodnje leto.

Katalog izobraževanj ZDGNS 2018

Izdali smo nov katalog izobraževanj za leto 2018, s katerim bomo ponudili vsem zanimiva, strokovna in druga splošna predavanja s področja našega dela.

Katalog publikacij in literature na ZDGNS

Dopolnili smo katalog publikacij z izvodi, ki smo jih izdali v letu 2017. Gre za čedalje bolj bogato in raznovrstno paleto različne literature, ki jo hranimo na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Brošura Premagovanje ovir v komunikaciji

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je aktivno sodelovala pri izdaji brošure, ki jo je izdala založba Beletrina ob mednarodnem dnevu invalidov. Brošura je dodaten mozaik pri ozaveščanju družbe o posebnostih pri komunikaciji z invalidi, med katerimi so tudi vsi naši uporabniki.

Brošura Premagovanje ovir v komunikaciji

Umeščanje Slovenskega znakovnega jezika v skupni evropski jezikovni okvir

V sodelovanju z vsemi relevantnimi partnerji v Republiki Sloveniji gradimo zgodbo umeščanja Slovenskega znakovnega jezika v skupni evropski jezikovni okvir (SEJO). Center za razvoj SZJ bo prvič postavil okvire preverjanja znanja in postavil standarde, ki bodo v dogovoru s pristojnimi državnimi institucijami tudi relevantni in primerljivi. S tem bomo dvignili raven izvajanja tečajev in posredno izboljšali kakovost vsebin in stroke.

Delovna skupina za razvoj SZJ

Javni posvet o novem nacionalnem programu za jezikovno politiko

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je sodelovala na javnem posvetu in poudarila ključne predloge in rešitve na področju razvoja SZJ. Pri pripravi jezikovnih rešitev mora država upoštevati usmeritve, zapisane v Ciljno raziskovalnem projektu jezikovne politike, v katerem je zelo dobro napisano, kakšne potrebe in pričakovanja ima gluha skupnost, ki uporablja znakovni jezik.

Look&Roll: Raznovrstnost v filmu

Kino Šiška je organizirala projekcijo kratkih filmov na temo oviranosti. Predstavili so izbor najboljših

Kino Šiška

kratkim filmov. Filmi so bili opremljeni s podnapisi in avdiodeskripcijo za slepe.

Muzikal Cvetje v jeseni s tolmačem in nadnapisi

V Cankarjevem domu v Ljubljani so izvedli že 150. ponovitev muzikala Cvetje v jeseni. Producenti in izvajalci so se močno potrudili, da to slovensko zgodbo približajo čim večjemu številu čim bolj raznovrstnih gledalcev. Pripravili so posebno predstavo za gluhe in naglušne, saj so zagotovili tolmača in nadnapise.

Muzikal Cvetje v jeseni

Slovenski knjižni sejem

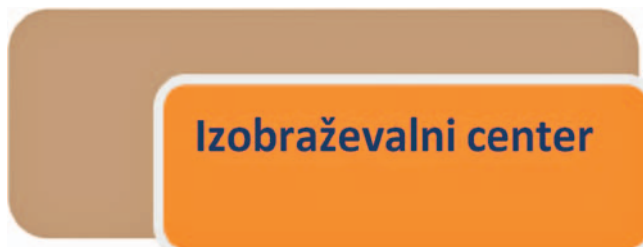
Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije vsako leto sodeluje na knjižnem sejmu, na katerem predstavimo izdajo pravljic v SZJ, tokrat pa smo sodelovali tudi s predstavo v znakovnem jeziku Zmajček in morska deklica ter s kratko predstavitvijo področja dela gluhih, naglušnih in gluhoslepih. Predstavili smo tudi videospot Dan ljubezni in za vse predstavitve prejeli številne čestitke ter pritegnili veliko pozornosti.

Predstava v znakovnem jeziku Zmajček in morska deklica

Izobraževalni center – Pravice in postopki do slušnega aparata

Izobraževalni center na ZDGNS je v letu 2017 organiziral številne predstavitve, predavanja in tečaje, ki se jih je udeležilo precejšnje število ljudi. V letu 2018 želimo to število še povečati. Zadnje predavanje v letu 2017 je bilo na temo pravic in postopkov do slušnega aparata.

Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij je v javni obravnavi

Ministrstvo za javno upravo je pripravilo osnutek predloga zakona in ga dalo v javno obravnavo. Zakon ureja ukrepe za zagotovitev dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja za vse uporabnike, zlasti za uporabnike invalide. V sklopu te obravnave se udeležujemo posvetov, sestankov in usklajevanj za končno besedilo zakona.

Sprejem pri premierju, predsedniku republike in predsedniku državnega zbora

Ob mednarodnem dnevu invalidov so predsedniki sprejeli vse predstavnike invalidskih organizacij. Predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) je poudaril ključne izzive in nakazal ustrezne rešitve za dvig identitete invalidov.

Sprejem v predsedniški palači ob mednarodnem dnevu invalidov

Healthday.si2017 – Lateralni pristopi k inovacijam v zdravstvu

Na povabilo organizatorja smo predstavili potrebe po inovacijah v zdravstvu za gluhe, naglušne in gluhoslepe. Posvet je razkril veliko nepoznavanje našega področja dela, z novimi stiki pa smo vzpostavili most sodelovanja s področjem inovacij v zdravstvu.

Upravni odbor in zaključek leta

Na zadnji seji UO ZDGNS v decembru smo obravnavali tekoče delo in se ozrli na bogato preteklo leto. Podali smo si roke in si v medsebojnem spoštovanju izrekli vse dobro v novem letu.

Novoletna video čestitka predsednika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladena Veršiča

Gluhi športniki leta 2017

Ob koncu leta so potekali tudi sestanki na področju športa, od sekretariata do predsedstva ŠZGS. Med drugim so tudi potrdili izbor športnikov leta 2017. Za ekipo leta je bila znova izbrana košarkarska ekipa gluhih, za športnika leta teniški igralec Marino Kegl, za športnico leta pa smučarka Anja Drev. Posebna priznanja so dobili tudi njihovi trenerji ter društvo DGN Podravja Maribor za najuspešnejše društvo na državnih prvenstvih gluhih in naglušnih. Čestitke vsem.

Ob koncu leta vsem iskreno želim mirne praznike ter zdravo, bogato in ustvarjalno leto 2018. Srečno.

Matjaž Juhart

Aktualno

Poslanica ministrice dr. Anje Kopač Mrak ob mednarodnem dnevu invalidov

3. december so Združeni narodi razglasili za mednarodni dan invalidov in letošnje leto Evropska unija zaznamuje ta dan pod geslom: »Smo državljani EU«

Slovenija se je leta 2004 odločila vstopiti v družino evropskih državljanov in je danes polnopravna članica Evropske unije, ki aktivno sodeluje tudi pri ustvarjanju invalidske politike.

Evropska unija je tako kot Slovenija ratificirala Konvencijo o pravicah invalidov. Ta določa, da »države pogodbenice te konvencije priznavajo enako pravico vsem invalidom, da živijo v skupnosti in enako kot drugi odločajo ter sprejemajo učinkovite in ustrezne ukrepe, ki jim omogočajo polno uživanje te pravice ter polno vključenost v skupnost in sodelovanje v njej«. Za uresničevanje teh pravic pa je potrebna priprava dobrih pravnih aktov, ki bodo invalidom zagotavljali in omogočali polno udeležbo v družbi.

Evropska unija je zavezala države članice, da s svojimi ukrepi zagotovijo preprečevanje in odstranjevanje diskriminacije na podlagi invalidnosti oziroma zagotavljanje enakih možnosti za invalide. Ministr-

Ministrca dr. Anja Kopač Mrak

stvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v letošnjem letu sprejelo dodatne ukrepe k izenačevanju možnosti invalidov, in sicer sofinanciranje tehničnih pripomočkov za invalide s senzornimi okvarami in sofinanciranje prilagoditve vozila gibalno oviranim invalidom, v letu 2018 pa bo nova možnost pridobitve psa pomočnika za težko oziroma najtežje gibalno ovirane invalide.

Letos je Državni zbor Republike Slovenije sprejel sistemski Zakon o osebni asistenci, ki določa pravico invalidov do osebne asistencije in način uveljavljanja pravice do osebne asistencije, njegov namen pa je omogočiti invalidom večjo osebno samostojnost in vključenost v družbo.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gre po poti uresničevanja in uveljavitve Konvencije o pravicah invalidov, zato se je na pobudo Evropske komisije kot najuspešnejše prijavilo na evropski projekt »EU Disability Card« ali »Evropska kartica ugodnosti za invalide« in kot prvo končalo projekt. S tem smo ponovno dokazali, da smo lahko zgled drugim in da lahko s svojimi dobrimi praksami tudi mi veliko pripomoremo k uresničevanju invalidske politike v Evropski uniji. Projekt EU-kartica ugodnosti za invalide je v Evropski uniji pomemben, saj povezuje države na področju invalidskega turizma in invalidom omogoča lažje in ugodnejše potovanje. Poleg ugodnosti se s kartico ozavešča in seznanja javnost o invalidih, njihovih zmožnostih, potrebah, željah, načinu življenja, predvsem pa o tem, da so invalidi ljudje, ki potujejo in se s tem tako

kot vsi drugi osebnostno razvijajo. Zato je pozitiven učinek EU-kartice ugodnosti za invalide zagotovo tudi večje vključevanje invalidov v družbo – ne le v domačo, temveč v družbo Evropske unije.

Z dokončanjem tega projekta pa ministrstvo že prehaja na nov projekt, »Prehod mladih«. Njegov cilj je vzpostavitev celostnega modela podpornih storitev pri prehodu mladih s posebnimi potrebami na trg dela, ki jih bomo ob koncu projekta vključili v sistem zaposlitvene rehabilitacije. Ciljna skupina so mladi s posebnimi potrebami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebne programe vzgoje in izobraževanja.

Vse naštetu dokazuje, da gre ministrstvo po pravi poti in da izpolnjuje ter bo še izpolnjevalo svoje obveznosti, dane ob ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov. S tem pa bo uresničevalo in že uresničuje tudi zahteve Evropske unije ter bo tako omogočilo invalidom polnopravno življenje v družbi.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti vsem invalidom izreka iskrene čestitke ob njihovem jubilejnem mednarodnem prazniku invalidov.

dr. Anja Kopač Mrak
ministrica za delo, družino, socialne zadeve in
enake možnosti

Spletna TV po internetu neprekinjeno ponuja informacije z različnih področij, ki so plod avtorskega dela gluhih in slišočih novinarjev.

Na spletnem portalu www.gluhi.si so obiskovalcem na ogled različne kategorije vsebin: informativne, izobraževalne, kulturne, zabavne, športne. Izvajamo tudi produkcijo rubrik, kot so Športaj z mano, Kulinarični kotiček, Popolna preobrazba in druge.

Vabljeni k ogledu!

Preprečevanje in ukrepanje ob nasilju v družini

Nasilje v družini je družbeni problem, saj ogroža temeljne človekove pravice, ki jih ščitijo državne institucije. Nasilja v družini oziroma v odnosih z bližnjimi je preveč. To niso enkratni, naključni dogodki. Gre za nepretrgan proces, ki tli in gori več let ali desetletij, tako za bleščečimi zunanji fasadami uspešnih družin kot v družinskih skupnosti z manj ekonomskega in socialnega kapitala. Prav tako ne pozna geografskih omejitev: gre za problem globalnih razsežnosti, kjer so žrtve najpogosteje ženske in otroci. Nasilje v družini ima značilno dinamiko izmenjujočih se obdobj naraščanja nasilja, izbruha nasilja ter tako imenovanih »medenih tednov«. Poniževanje, izsiljevanje, ustrahovanje, omejevanje, nadzorovanje, vpitje, brcanje, davljenje, udarjanje z glavo ob steno, lasanje, klofutanje, zanemarjanje, siljenje v spolne odnose, grožnje s smrtjo in samomorom ... – to je le nekaj primerov nasilnih dejanj, ki se večinoma prepletajo.

Da zlo ni vidno na zunaj, da je skrito očem, da so nasilneži vljudni in neopazni, zato nasilja ne smemo pripisovati nobeni družbeni skupini, ki je že sicer stigmatizirana, saj se večinoma uštejemo in nasilje odrinemo od »lastne skupine«, s katero se identificiramo, nam je v prostorih Mestnega društva gluhih Ljubljana predavala Katja Zabukovec Kerin, predsednica Društva za nenasilno komunikacijo.

Poudarila je, da je nasilje vedno odgovornost tistega, ki nasilje povzroča. Povzročitelji vedno rečejo, da so izzvani, dejstvo pa je, da če so odločeni, da nasilja ne bodo povzročali, ga tudi ne bodo. Vse o nasilju, vrstah nasilja ter kako ukrepati ob nasilju v družini smo izvedeli v nadaljevanju.

Ljudje, ki povzročajo nasilje, niso psihopati, so povsem običajni ljudje, imajo prijatelje, pomagajo, samo doma povzročajo nasilje. Z nasiljem želi povzročitelj doseči svoj namen: želi nadzorovati, kaznovati, vzgajati, osamiti, ponižati, izkoristiti, zato da si povrne moč. Kdor povzroča nasilje, navadno točno ve, kaj in zakaj to počne, čuti, da nekaj potrebuje, in to je po navadi moč oz. nadzor; hoče, da drugi deluje, tako kot on hoče, in nič drugega ne velja. Včasih mislimo, da je prav, da imajo svoje mnenje, a ne glede na to nimajo pravice povzročati nasilja. Moč imamo v sebi, in zmotno je misliti, da jo lahko dosežemo samo z nasiljem. Vsi ljudje potrebujemo moč, včasih jo imamo malo

več, včasih malo manj; problem nastane, ko imamo občutek, da imamo premalo moči, zato si jo bo povzročitelj poskušal vzeti, in to tako, da jo vzame nekemu drugemu, in s tem dobimo ravnovesje. Kadar je povzročitelj nasilja jezen, ker mu je nekdo vzel moč, bo šel domov in povzročil nasilje, da si povrne moč. Največ umorov se zgodi v družinah, kadar poskuša žrtev zapustiti povzročitelja; takrat povzročitelj misli, da mora narediti nekaj velikega, da si povrne moč. Prevečkrat začnemo vsi razmišljati, kaj je žrtev naredila narobe, da je povzročila nasilje. Vedeti moramo prav to, da smo ljudje doma drugačni in da si doma za zaprtimi vrati upamo več, žrtve pa imajo zato hude posledice. Žrtve nasilja so večkrat jezne, neurejene. Težave peljejo v alkoholizem in uporabo psihiatričnih zdravil, da jim je lažje premagati strah pred tem, kaj se bo zgodilo.

Katja Zabukovec Kerin

Ljudje so se sposobni prilagoditi okolju, da imajo občutek, da obvladajo svoj vsakdan – tako tudi žrtve, ampak kar koli naredijo, ni dovolj, da bi se nasilje prenehalo, ker težave nimajo one, temveč povzročitelji. Povzročitelj je lahko večino časa prijazen in ima rad svojo družino, problem je v dogodkih, pri katerih povzroča nasilje, ki potem vso prijaznost izniči. Pomembno je vedeti, da žrtve niso nikoli krive in da je pomoč na voljo!

Predavanja se je udeležilo več kot 40 naših uporabnikov, ki so zelo aktivno sodelovali, tako da vprašanj za predavateljico ni manjkalo. Eden od

uporabnikov je zastavil zelo dobro vprašanje, in sicer: »Ali je vsaka jeza v pogovoru nasilje?« Seveda ne! Vedeti moramo, da konflikti niso nasilje. Spori se dogajajo med vsemi ljudmi in jih je vsak dan vse več. Dve osebi nimata skladne želje. To ni nič nevarnega, konflikt je soočanje različnih želja. O tem se pogovarjamo in konflikte rešujemo. Težava nastane, ko želimo, da spor rešimo tako, kot mi hočemo, in ne najdemo srednje poti. Problem nastane, če pride do vpitja in ne reševanja spora, temu pa sledi nasilje. Konflikt tako preraste v nasilje. Jeza pa je zelo koristno čustvo in pomeni mejo: NE DOVOLIM! Zelo pomembno je, da se znamo primerno izraziti. Za sproščanje jeze in pomiritev nam pomaga telesna aktivnost – otroci to spontano delajo. Jeza zahteva zelo veliko aktivnosti, zato ljudje tolčejo po mizah, razbijajo ipd., ker želijo pokazati, kako velika je njihova jeza. Moramo najti način, kako to jezo sprostiti, ne da bi potem koga poškodovali. Če tega načina ne najdemo, jezo samo poglobimo; pride do izbruha, zato je pomembno, da jezo telesno sprostimo in je ne poglobimo. In seveda je ključnega pomena, da se naučimo stopiti korak nazaj. Vedno je boljše imeti več tolerance, iskati kompromise, se znati prilagajati in ne prisiljevati ljudi – temveč sprejeti, kar govorijo drugi. Treba je znati kdaj tudi reči: »PA KAJ!« in čutiti, da kaj za nas ni pomembno, ter nečemu ne prepisovati velikega pomena. Učiti se moramo zmanjševati lastno intenziteto, samega sebe.

Nasilje ni le fizično, nasilna je lahko tudi komunikacija.

V nadaljevanju predavanja smo obdelali vrste in posledice nasilja:

Fizično nasilje je vsaka uporaba fizične sile ali grožnja z uporabo fizične sile, ki žrtev prisili, da kaj stori ali opusti ali da kaj trpi ali ji omejuje gibanje

oziroma komuniciranje ter ji povzroči bolečino, strah ali ponižanje, ne glede na to, ali so nastale telesne poškodbe.

Spolno nasilje so ravnanja s spolno vsebino, v katera žrtev ne privoli, je vanje prisiljena ali zaradi svoje stopnje razvoja ne razume njihovega pomena, grožnje z uporabo spolnega nasilja ter javna objava spolnih vsebin o žrtvi.

Psihično nasilje so ravnanja in razširjanje informacij, s katerimi povzročitelj nasilja pri žrtvi povzroči strah, ponižanje, občutek manjvrednosti, ogroženosti in druge duševne stiske, tudi če so storjena z uporabo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Govorimo o nadzoru, nenehnim zahtevam, manipulativnih igricah, izločanju in poniževanju, tihih dnevih, gospodarju in lastniku, okoli katerega se vse vrti, o igranju z besedami in dejstvi, spremi-njanju vedenja ...

Ekonomsko nasilje je neupravičeno nadzorovanje ali omejevanje žrtve pri razpolaganju z dohodki oziroma upravljanju premoženja, s katerim žrtev samostojno razpolaga oziroma upravlja, ali neupravičeno omejevanje razpolaganja oziroma upravljanja skupnega premoženja družinskih članov, neupravičeno neizpolnjevanje finančnih oziroma premoženjskih obveznosti do družinskega člana ali neupravičeno prelaganje finančnih oziroma premoženjskih obveznosti na družinskega člana.

Zanemarjanje je oblika nasilja, pri katerem povzročitelj nasilja opušča dolžno skrb za žrtev, ki jo potrebuje zaradi bolezni, invalidnosti, starosti, razvojnih ali drugih osebnih okoliščin.

Zalezovanje je naklepno ponavljajoče se neželjeno vzpostavljanje stika, zasledovanje, fizično vsiljevanje, opazovanje, zadrževanje na krajih, kjer se žrtev giblje, ali druga oblika neželenega vdora v življenje žrtve.

Člani društva so z zanimanjem spremljali predavanja in postavljali zanimiva vprašanja iz vsakodnevnega življenja. Društvo je res pripravilo zanimivo in poučno predavanje za svoje člane in druge navzoče.

Vir: Zakon o preprečevanju nasilja v družini

Adem Jahjefendić

Moja pričakovanja pri usposabljanju na delovnem mestu v DGN Celje

Ko prideš v šolo, ti nihče ne pove, da se prava dirka – pa ne za ocenami, temveč za kruhom – začne šele pri izstopu iz šole ali, bolje rečeno, tistega (ne)slavnega dne, ko dobiš diplomo in z velikimi upanji ter lahkim srcem odkorakaš na zavod za zaposlovanje s pričakovanjem, da boš dobil delo že kar jutri. Mislim, da je to pričakovanje večine mladih, čeprav se nas veliko precej »obrusi« že v študijskih časih, ko je treba zaslužiti še kakšen evro za lastne potrebe.

Sem Irena Blazinšek. Diplomirana inženirka logistike (vse o transportu dobrin, od hrane do računalnikov – in še česa – tja, kjer morajo biti), vneta knjigoljubka, 100-odstotno gluha, iskalka zaposlitve in trenutno oseba, ki ima srečo in čast, da se lahko usposablja na delovnem mestu v DGN Celje. Toliko o meni.

Konec izobraževanja ne pomeni nujno tudi službe.

Razmere na trgu dela dandanes za mlade niso preveč z rožicami postlane. Naši dedje in očetje so imeli delovno mesto zagotovljeno do upokojitve – ali do smrti, kar je pač prišlo prej –, mladi pa smo dandanes v (ne)zavidanja vrednem položaju, ko lahko delamo, kjer, kadar, kolikor in kakor hočemo. Recimo. To je uradna različica delovnega trga danes. Resnica pa je, da so se razmere tako zelo spremenile, da moramo biti skrajno prilagodljivi, in velikokrat se zgodi, da niti ne delamo v panogi, za katero smo se usposabljali v začetku študija.

Tako je bila tudi moja študijsko-delovna pot precej pestro obarvana. Ko sem bila še študentka, sem delala kot lektorica in prevajalka za različne tekste – od IST do različnih diplomskih, seminarskih in še česa. Po končanem študiju sem jo mahnila na zavod za zaposlovanje in upala, da bom dobila delo v svoji panogi, čeprav sem gluha. *Ups*. Napaka. Ker

pač nisem našla delodajalca, sem šla v Ljubljano na takratni prvi zaposlitveni sejem. Ko se spomnim tistega dne, ne vem, ali bi se smejala ali jokala. Naredila sem začetniške kozle, da večjih verjetno ne bi mogla. Nisem imela ne predstavitev ne referenc, samo dva uboga lista življenjepisa Europass in diplomo, kot da je to ključ do tega, da se bodo med stotinami enakih »srečnežev«, ki so tam iskali delo, delodajalci nekako zgrabili prav zame. Domov sem prišla povsem poparjena in moji upi o klicu na razgovor so šli nekam na dno mojih pričakovanj. Sledilo je veliko prošenj in pisanja življenjepisov ter prav toliko zavrnitev, tako pisnih, bili pa so tudi dnevi, ko se ni nihče oglasil na telefon, da bi mi vsaj povedal, da žal nisem prišla v naslednji krog.

Še vedno pa sem pisala in lektorirala, in to me je nekako reševalo. Po pridobitvi referenc sem nekega jutra po novem letu na spletni strani zavoda za zaposlovanje videla, da v CRI Celje, d. o. o., iščejo asistenta v administraciji. Priznam, omahovala sem, ali naj se prijavim. Bil je zadnji dan za prijavo, jaz pa gluha, in po telefonu se težko sporazumevam ... in seveda je toliko boljših kandidatov od mene, zakaj bi se sploh prijavljala tja? Ampak ... Vseeno. Treba je bilo požreti živo žabo in poklicati. Na moje preseñčenje sem bila povabljen na razgovor!

Razgovor je bil uspešen, tako da sem tri mesece, kolikor je trajalo usposabljanje, delala na CRI kot asistentka. Naučila sem se dela s programom Zabra, reverzi, preuredila arhiv, sodelovala pri inventuri in še in še. Bilo je zanimivo, predvsem pa mi je dalo vpogled, kako delati tako samostojno kot v skupini. Upala sem, da bom lahko tam zaposlena tudi za nedoločen čas, vendar se je pot obrnila drugače. Po treh mesecih sem bila ponovno brezposelna in z velikim vprašanjem: kaj pa zdaj?

Do konca tistega leta sem delala doma in pomagala na polju ter vrtu. Nato pa sem pri podjetju Racio dobila priložnost, da sem sodelovala pri projektu *Hands for Handshakes* – projekt spodbuja mlade gluhe k različnim poklicnim potem in jim prikaže, kako gluhi delajo v različnih poklicih in kako se sporazumevajo s slišječimi, delodajalce pa, da zaposliti gluhega ni takšen »bavbav«, kot se sprva zdi.

V tem času sem bila čustveno in mentalno povsem na tleh. Vseeno pa sem prevajala in lektorirala

podnapise za to stran tako v slovenščino in angleščino, in polagoma mi je to dalo upanje, da lahko s svojimi veščinami, pa čeprav niso bile »uradne«, nekako pridem do dela. Gluhi s(m)o zmožni vsega, samo slišati ne. Vendar je temu, ko si sam gluhi in ko izkusiš razmere na trgu dela, kakršne pač so, precej težko verjeti. Toda gre. Dan za dnem. Nekako.

Iskanje zaposlitve

Konec tistih treh mesecev po sodelovanju z Raci-em pa spet stara dilema: kam pa zdaj? Še vedno nisem vedela, kam ali kako – okej, popravek. Vedela sem, da mi še ogromno manjka v izobraževanju, tako da sem zgrabila priložnost za delo, ko se mi je ponudila na Ljudski univerzi Celje. In ni mi bilo žal. Spoznala sem ogromno krasnih slišočih ljudi, ki so mi pomagali s svojimi izkušnjami in me podpirali, ko sem to potrebovala. Prve tri mesece sem potila krvavi pot – ne samo, da sem bila zadolžena za prepis evidenčnih knjig v Excelove razpredelnice (60 let razpredelnic! *Hu!*), sodelovala sem tudi na Tednu vseživljenjskega učenja v Šmarjah in se naučila vpisovati člane Ljudske univerze v sistem SSU. Dodatno pa sem zbrala pogum in naredila nekaj trapastega. Kupila sem si kolo in se z njim začela voziti v službo. Ja, vseh tistih 20 kilometrov. 20 dol in 20 gor. Na začetku me je bilo zelo strah – nazadnje sem bila na kolesu pred 15 leti in grdo padla. In biti gluhi ter iti na cesto ravno v času največjega prometa ni ravno recept za varno življenje. Vendar sem doživela, preživela, se malo mučila na klancih, predvsem pa uživala. Zjutraj, ko sem prišla v službo, je bila med mano in mojimi sodelavkami že kar šala z obveznim vprašanjem: »A danes si tudi prišla s kolesom?« »Ja, seveda!«

Nato pa je udarilo poletje in z njim počitnice. Te za iskalce zaposlitve ne obstajajo, tako da sem tudi takrat pisala prošnje, krojila življenjepis in delala pri projektih. Čas je letel mimo in prišla je jesen, z njim pa dodatni trije meseci dela – spet na Ljudski univerzi, se razume. Tokrat sem se naučila vezati

knjige, uporabljati še nekaj novih programov, in čeprav sem računalniško sodoben človek, sem se zavedela, da sem še vedno dinosaver, kar se tiče Facebooka. Dobila tudi svoj prvi »pravi« intervju in veličastno pogrnila. Pol ure sekiranja in scenarijev »kaj če«. In velikega obžalovanja, da ne obstajajo časovni stroji, da ne bi storila nekaj neumnosti, ki sem jih. Vendar sem bila na koncu vesela, da sem jih storila. Dobro. Ena izkušnja več, gremo naprej.

Konec novembra pa je bilo končano tudi to obdobje. In tako sem se danes znašla na DGN Celje kot novopečena pri usposabljanju na delovnem mestu. Občutki so mešani. Ne vem, kakšne bodo nove delovne naloge, in malo me je strah komunikacije, ker je moje znanje kretenj prazgodovinsko – torej omejeno na »jaz«, »ti« in še nekaj kretenj, za katere upam, da me bodo uspešno prenesle skozi tri mesece sporazumov z gluho »vrsto«, katere polpripadnica sem. K sreči obstajata papir in svinčnik, aleluja. Bo pa vseeno zanimivo vstopiti v to »tihu« državo, v svet nekam zase.

Kar se usposabljanja tiče, sem imela neznansko srečo, da sem imela razumevajoče delodajalce, ki so si drznili storiti korak naprej in mi dati priložnost, čeprav sem gluha in zato nekako »posebna«. To seveda ne pomeni, da se nisem čutila prizadete, ko sem dobivala »košarice«, vendar sem po svoje dobila tudi tršo kožo, ker sem se morala naučiti, kaj deluje in kaj ne. Spoznala sem, da na daljši rok ni toliko pomembno, kaj sem se naučila v šoli, štejejo pa izkušnje in reference. In da se vsakič, pa če je še tako težko, pobereš s tal in nadaljuješ. Da uživaš v dnevu, v majhnih radostih, v knjigah in nebu in v tem, v čemer želiš delati ali pa že delaš, tako za svojo dušo. Da rečeš *ne* tempu in *da* sebi. Da si še vedno človek, pa čeprav si trenutno brezposeln. Da upaš in si upaš, četudi samo tiste majhne stvari, ki so drugim samoumevne.

Še vedno sem Irena. Še vedno pišem. Še vedno se smejim trapastim stvarim. Še vedno sem gluha in vseeno uživam v glasbi. Še vedno ustvarjam. Biti odrasel po eni strani pomeni biti odgovoren, toda to ne pomeni, da se moramo zaradi tega odreči stvarim, ki jih radi počnemo samo zato, ker naj bi bile »otročje«. Še vedno se iščem in odkrivam. Sem inženirka logistike, vendar je moja pot drugače, drugačna, bolj barvita, ker sem ubrala drugo smer. Ne vem, kje bom pristala na koncu, vem pa, da bo moja pot zagotovo zanimiva.

In to želim tudi Vam!

Irena Blazinšek

Moji vtisi o vključenosti v program javnih del v DGN Celje

Ime mi je Deja Peperko. Stara sem 21 let. Končala sem srednjo šolo za strojništvo, mehatroniko in medije v Celju, smer medijski tehnik. V program javnih del v DGN Celje sem vključena od začetka letošnjega leta.

Deja Peperko sodeluje pri poučevanju SZJ.

Pri svoji zaposlitvi v DGN Celje sem pridobila številne izkušnje, ki jih prej nisem imela, kar je pomembno za moje nadaljnje vključevanje v delovno okolje. Moje delo v društvu je bilo osredotočeno na gluhe uporabnike, ki sem jim pomagala po svojih zmogljivostih, kadar koli so me prosili za pomoč.

V okviru programa javnih del sem obiskovala starejše ljudi na domu, ki se zaradi starostnih težav ne morejo več udeleževati društvenih aktivnosti. Spoznala sem, da so starejši ljudje zelo prijetni in pozitivni ter da se lahko od njih tudi kaj naučiš.

Nekaj mesecev sem skupaj s tolmačko SZJ sodelovala pri poučevanju slovenskega znakovnega jezika, ki so se ga dijakinje Gimnazije Celje Center učile v programu MEPI.

Med letom sem skupaj z mentorico večkrat sodelovala pri promociji društva v širši javnosti. Aktivno sem bila vključena tudi v predavanja in ustvarjalne delavnice, ki smo jih organizirali v Društvu gluhih in naglušnih Celje. Veliko sem delala na področju informiranja članov na spletni strani društva.

Druženje in pogovori z gluхими člani

Na koncu lahko rečem le, da mi je v DGN Celje prijetno delati in da sem hvaležna za vse pridobljene izkušnje.

Deja Peperko

Predavanje o sadjarstvu

Člani in članice DGN Ljubljana smo imeli 25. oktobra 2017 v društvenih prostorih predavanje o sadjarstvu. Napovedana tema je bila obrezovanje sadnega drevja. Predsednik Sadjarskega društva Tunjice Valentin Zabavnik, ki je tudi podpredsednik Sadjarske zveze Slovenije, je za svoje prvo srečanje z nami v grobih obrisih predstavil zgodovino sadjarstva v svetu, v Evropi, Avstro-Ogrski, Jugoslaviji in nazadnje v Sloveniji. Ko smo prišli do Slovenije,

Sadno drevje v jesenskem času

je na kratko predstavil Sadjarsko društvo Tunjice, ki ima predvsem namen ohranjati stare sorte jabolk, hrušk, češenj itd. Društvo ima tudi muzej starih sadnih sort!

Valentin Zabavnik

Poudaril je pomen izobraževanja, ki je bilo nekoč na tem področju zelo razvito, danes pa tega na nižjih stopnjah šolskega sistema ni več v programu. Spregovoril je tudi o samopreskrbi, ohranitvi travniških sadovnjakov oziroma njihovi ponovni

zasaditvi, zdravih pridelkih, predelavi sadja v sokove in marmelade, o suhem sadju, podobi krajine, vključitvi v turistične tokove in še in še. Zadnji del je bil namenjen kratki teoretični razlagi postopka sajenja in odgovorom članom in članicam, ki so se zelo aktivno odzvali.

Predavanje je zelo doživeto tolmačila Tanja Giuliatti. Navzoča sta bila tudi naša predsednica Petra Rotar in sekretar Tine Jenko, ki se jima še posebej zahvaljujemo za organizacijo predavanja. Navdušena želja po dodatnem znanju nam je prinesla dogovor, da nam sadjarji iz Tunjic spomladi na našem terenu prikažejo obrezovanje sadnega drevja v živo. Padla je tudi ideja, da na našem travniku pri društvu posadimo kakšno sadno ali drugo drevo. Ker imamo v društvu stezo za balinanje, se seveda ne bi nič branili lepe in goste sence, ki bi v poletnih dneh našim balinarjem zagotavljala svežino, vendar za ta podvig potrebujemo predvsem dober načrt in tehten premislek.

Dušan Jerič

Predavanje o vzgoji psa

V sredo, 8. novembra 2017, smo se v društvu zbrali na predavanju o vzgoji psov. Najprej smo si na parkirišču ogledali praktični prikaz, kako dajemo ukaze psu, da opravi določene naloge.

Predavanje se je nadaljevalo v prostorih društva, kjer je predavatelj Franc Kos podal kopico informacij. Dejal je, da se moramo za psa odločiti preudarno in dobro razmisliti, kakšnega psa bomo vzeli. Poudaril je, da je lastništvo psa veliko obveznost. To ni samo osnovna skrb za psa, ampak tudi nje-

Skupinska fotografija z gostom na štirih tačkah

Franc Kos predava o šolanju psa.

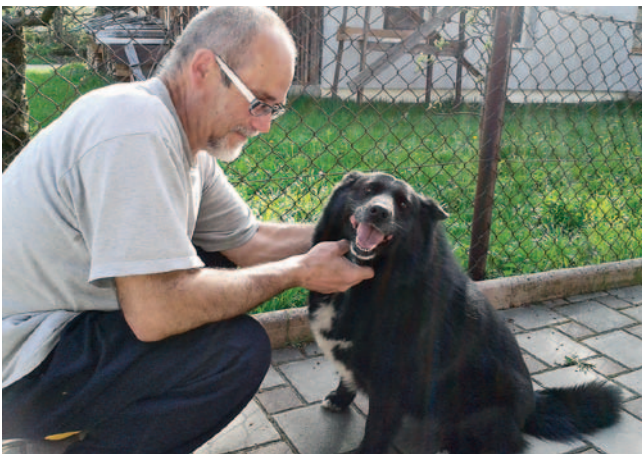
gova socializacija in vzgoja, kajti samo tako bomo uživali v njegovi družbi. Mladička je treba začeti vzgajati takoj, ko ga prinesemo domov. Dobro je tudi hoditi v malo šolo vzgoje psa, kjer se pes socializira in kjer ga naučimo določenih ukazov. Predavatelj nam je predstavil ovratnico, povodec in nagobčnik ter kako navajamo psa na čistočo. Pri sprehajanju psa ne smemo pozabiti, da počistimo iztrebke za njim. Seznanjeni smo bili z veliko koristnimi napotki.

Tatjana Pirečnik

Kinologija po moje

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje je bilo predavanje o kinologiji – vzgoji in podrobnostih o psih od mladičev do šolanja. Predavanje je pripravil Franc Kos. Njegovo predavanje je bilo poučno, saj je govoril o pravilih pri vzgoji psov. Bilo ga je prijetno poslušati.

Želel pa bi vam predstaviti izkušnje s svojo psičko Piko. Čeprav zdaj živim v Velenju, prihajam iz vaškega gorenjskega okolja, natančneje iz vasi Begunje na Gorenjskem. Pri hiši smo imeli kar dve generaciji mešancev med ovčarjem in samojedom. Nisem se kaj preveč trudil z njihovim šolanjem in vzgojo, sem se pa vsak dan držal enakih pravil in rutine. Najbolj pa mi je prirasla k srcu psička Pika, ki je bila srednje rasti, s povešenimi ušesi, črno dlako in belo liso na spodnjem delu trupa. Že kot majhno sem takoj vzljubil.

Pes je človekov najboljši prijatelj.

Ko je bila Pika majhna, me je najbolj prevzela s svojo pametjo. Ni pozabila, kje je doma. Najbolj me je navdušila nekega dne, ko sem imel na obisku prijatelje. Piko bi moral peljati ven lulat, a sem predolgo zavlal. Ker pač ni mogla več zadrževati, saj je bil njen čas že krepko mimo, je lužico naredila kar na mojih copatih. Seveda nisem bil jezen in je nisem oštel – prav je imela! In tudi tako sem ugotovil, da je bila zelo bistra in pridna.

Vedno mi je sledila in hodila ob meni brez povodca; če se je oddaljila, sem jo poklical in je takoj pritekla k meni. Če se mi je od zadaj približeval avto, me je tudi opozorila: dregnila me je s tacami, kot da je želela povedati, naj se umaknem na varno. Ker je bila črna, jo je bilo ob večernih sprehodih težko opaziti, zato je večkrat pritekla k meni in me narahlo opozorila s tačko, češ da hodi pred mano.

Vedno sva torej hodila brez povodca, a to le pri nas na vasi, v Begunjah na Gorenjskem. Če je Pika že od daleč zagledala tujega psa, ki je bil večje rasti, je sama pritekla k meni in prosila, da jo pripnem na povodec. Drugod sem jo seveda vodil na povodcu. Pika je imela rada živali, le mačk ni marala, tako kot večina psov!

Pika je dobro razločevala med ljudmi in je poznala naše prijatelje in znance, če pa se je hiši približal kakšen neznanec, je branila dvorišče in ni dovolila prestopiti meje. Po navadi so bili to kakšni akviziterji, zavarovalniški agenti, poštarji in njim podobni, vsi tisti, ki jih tudi jaz nisem želel blizu. Tudi do nekaterih znancev, ki jih nisem bil pretirano vesel, je bila neprijazna.

Nekoč sta k meni na vikend prišla na obisk mlada Škofjeločana. Enemu je dovolila izstopiti iz avta, drugemu pa ne, tako da je ostal v avtu, Pika pa je izmenično stražila leva in desna vrata, da ni mogel ven. S prvim sva odšla v hišo uživati v pivu, čez kratek čas pa sem psičko umiril in odprl vrata avtomobila. Pika je bila nenehno ob meni in med pogovorom budno pazila, da se me ne bi po naključju dotaknil. Še dandanes se mi zdi zanimivo, da je tako pazila name. Ob spominu na ta dogodek se vsakič znova nasmejim. Tudi nekega gluhega z Jesenic, ki je med pogovorom glasno govoril, je narahlo ugriznila v nogo, tako kot vsak pes pa je po dvorišču preganjala poštarje. Ko mi je zaradi kapi umrla prva žena, ni dovolila reševalcem, da jo prevzamejo, trmasto je branila dvorišče, in moral sem jo odstraniti.

Še dobro pa se spominjam dneva, ko je prvič k meni v Begunje na Gorenjskem prišla tedaj še prijateljica Irena, zdaj že dolgoletna partnerica in žena. Pika jo je zelo toplo sprejela, kot prej nobene! Ko je Irena sedela, ji je na koleno položila glavo in se dolgo ni umaknila.

V hiši, v kateri sem tedaj stanoval, sploh nisem potreboval zvonca, saj so me ljudje prej poklicali, da pridejo, tako da sem jih pričakal. S Piko sva veliko potovala po Gorenjski in v avtu je bila zmeraj mirna in pridna. Vendar sem jo ob selitvi v Velenje moral pustiti v oskrbo sinu. Toda ker on žal ni imel tolikšnega posluha za Piko kot jaz, je na žalost ni več med nami.

Franci Mulej - Papotnik

Delavnica adventnih okraskov

V sredo, 22. novembra 2017, smo se v velikem številu zbrali na ustvarjalni delavnici. Ob strokovni pomoči gospe Marine smo izdelovali zanimiv svečnik. Tako je ob napotkih in nasvetih voditeljice lahko vsak od nas izrazil svojo ustvarjalnost in se preizkusil v ročnih spretnostih. Izdelali smo svečnike s prazničnimi dodatki in okraski, primernimi za veselo prednovoletno vzdušje. Uporabili smo kozarce, v katere smo dali različne okraske. Nekateri smo pobarvali in okrasili storž, drugi so postavili palčka, tretji so uporabili bunkice. Seveda niso manjkali sneg, razne bleščice in perlice. Nastale so enkratne unikatne kreacije, ki nam bodo polepšale dom v tem prazničnem času.

Tatjana Pirečnik

Člani med ustvarjanjem

Delavnica ikeban

Že nekaj časa nisem nič pisala, ker sem dala prednost drugim, da pridejo na vrsto. Danes pa sem tako navdušena, da pač moram vsem povedati! Malo šale. Spet smo imeli delavnico ikeban. To je za nas zelo pomembno, saj je vredna več, ker si jo sami naredimo, in vsaka je unikat. S ponosom jo odnesemo na grob svojih dragih. Mnogi gledamo okoli sebe bogate aranžmaje, ki so lepi, seveda pa je temu primerna tudi cena. Pa vseeno, tak kot je naš, ni nobeden, saj smo ga sami ustvarili. Naša

cvetličarka Jožica, ki nam že nekaj let pomaga ustvarjati, je letos pripravila zelo lepe osnove za naše ikebane. Vsakemu je s potrpljenjem pomagala in skupaj smo ustvarjali ter zadovoljni odšli domov. Franc, hvala ti, da si tako dober gospodar z denarjem in še boljši predsednik ter nam omogočiš, da lažje gremo skozi finančne krize, sploh pa na tak dan, kot je prvi november. Hvala v imenu vseh ustvarjalcev.

Milica Krašovec

V rokah cvetličarke Jožice je bilo videti vse tako preprosto.

Oktober je čas za izdelavo ikeban. Uvodni govor je imel predsednik Franc. Predstavil je mentorico delavnice, ki je s seboj prinesla cvetje, zelenje, mokre gobe in podstavke. Imela je že narejeno ikebano, ki smo jo imeli za vzorec. Postavljena je bila na sredino mize za pogled in zgled, kakšna naj bi bila videti naša. Bili smo zelo delavni. Po dveh urah dela je pod našimi rokami nastala krasna ikebana. Tudi mentorica je bila vesela. Ikebane smo postavili na mizo. Sekretarka Janja je naše izdelke fotografirala, da bomo imeli spomin na delavnico. Hvaležni smo ikebane odnesli domov. Še enkrat hvala!

Sonja Triglav

Novoletne ustvarjalne delavnice Društva gluhih in naglušnih Koper

Zadnji dve sredi v novembru in prvo sredo v decembru smo rezervirali za praznično vzdušje in priprave na veselo decembrsko rajanje. Najprej smo izdelovali adventne venčke, ki jih je lahko vsak odnesel domov in jim po želji dodal tudi svečke. Nato smo izdelovali novoletne voščilnice, vmes pa smo izdelovali tudi lunice in zvezdice iz keramike, ki bodo za darila prostovoljcem, ki tako ali drugače popestrijo dogajanje v našem društvu.

Adventni venčki

Za izdelovanje adventnih venčkov smo nabrali kar nekaj materiala, vse od slamnatih venčkov, pozlačenih in posrebrenih trakov, perlic in bleščic do storžev in vejic bršljana ter lovorja. Sestavin za najlepše venčke res ni manjkalo!

Ustvarjalnost na vrhuncu

Člani so se z iskrkami v očeh takoj lotili izdelovanja venčkov in preizkušanja svoje ustvarjalnosti. Po nekaj začetnih težavah so se na mizi kmalu začeli pojavljati prvi obrisi zanimivih kombinacij in okusov. Idej je bilo resnično ogromno.

Po kakšnih dveh, treh urah smo si že lahko ogledali prve končane venčke, ki so se bleščali v vsej svoji veličini in bogatosti. Resnično smo bili zadovoljni, saj so člani znova dokazali, da v našem društvu ne manjka idej in ustvarjalnosti, pa tudi poguma za najdržnejše kombinacije.

Novoletne voščilnice

Drugo sredo smo izdelovali novoletne voščilnice. Iz šelešamerja rdeče, zelene, bele in modre bar-

ve smo najprej izrezali voščilnice zelene velikosti. Nato smo jih še prepognili in papir je bil pripravljen za risbo.

Delamo, delamo ...

Letos smo se odločili, da bomo na voščilnice s pisanimi flomastri z bleščicami narisali preprosto vijugasto smrečico in ji dodali bleščice, zvezdice ali kakšne druge dodatke. Medtem ko so nekateri z lahkoto ustvarjali prve smrečice, so se drugi lotili rezanja paus papirja, ki smo ga skupaj z novoletnimi željami dodali v voščilnico. Papir smo nato še s srebrnim ali zlatim trakcem privezali v voščilnico.

Nastale so čudovite umetnine, čisto vsaka drugačna, unikatna. Zbirka voščilnic je hitro rasla, a ker je naloga zares zahtevna in vključuje veliko korakov, smo dokončanje dela pustili še za naslednjo sredo.

Naj ne pozabim omeniti, da smo v vsem tem času imeli tudi novoletni kviz, zmagovalec pa je dobil čokolado, s katero smo se vsi posladkali. Vendar to še ni bilo vse, okrasili smo tudi društveno dvorano! Vrvež in tekanje in mahanje je popestrilo dogajanje in kmalu je dvorana dobila popolnoma drugačno podobo. Kljub mrazu, ki je zavijal med koprskimi uličicami, smo se poslovili s toplino v srcu.

Keramične lunice in zvezdice

Naj zdaj omenim še te naše keramične lunice in zvezdice, namenjene za darila prostovoljcem, ki z raznimi zanimivimi predavanji in aktivnostmi popestrijo dogajanje v našem društvu. S takim darilom se ljudem iskreno zahvalimo za njihovo dobro voljo. In kaj je lepšega, kot da podariš nekaj, kar si naredil čisto sam?

Keramiko najprej kupiš v prahu. Nato jo zelo dobro zmešaš z vodo in previdno zliješ v poseben plastičen kalup. Počakaš dan, dva in izdelek je suh in pripravljen za nadaljnjo obdelavo.

Izdelovanje keramičnih lunic in zvezdic

Nato ga je treba še fino pobrusiti, polakirati in – voilà, čudovito darilo je pripravljeno, da razveseli novega lastnika.

Aktivnosti članov

Rada bi omenila še druge aktivnosti članov. Tokrat bomo predstavili moža in ženo, ki sta vsak na svojem področju zelo zelo ustvarjalna.

Sabira in njeni izdelki

Sabira že kar nekaj časa izdeluje zelo prikupne dodatke za dom ali modne dodatke iz pisanega blaga, tila, kristalčkov, perlic ... Izdeluje podstavke za kozarce, »oblekice« za steklenice, ki so primerne npr. za poročno darilo, izdeluje tudi adventne venčke, sponke za lase ali oblačila različnih velikosti in oblik ter celo uhanе in obeske za na verižico. V času velike noči ustvari tudi res edinstvena velikonočna jajčka in za vsak letni čas ali dogodek zna oblikovati kaj zelo izvirnega. Pravi, da jo to izražanje ustvarjalnosti pomirja in razveseljuje. Ko vidi končni izde-

lek, je srečna in polna energije. Verjamem, kdo pa ob tako lepih, pozitivnih, sončnih izdelkih ne bi bil!

Janez in njegovi izdelki

Tudi njen mož, Janez, je svojevrsten umetnik. Ukvarja se z risanjem in slikanjem, izdeluje pa tudi čudovite izdelke iz lesa. Z veliko potrpežljivosti in pravim orodjem izdeluje svečnike, podstavke za kozarce in svečke, umetne slike, ki jim doda celo lučke, pa še kaj bi se našlo. In vse to počne iz srca.

Za konec

V društvu spodbujamo vse člane, da so ustvarjalni, in jim zagotavljamo najrazličnejše možnosti za razvoj na vseh področjih življenja. Zelo smo ponosni nanje, saj vidimo, da so resnično uspešni in pri tem zelo zadovoljni, kar krepi njihovo samozavest in tudi društvenega duha in povezovanja.

Člani DGN Koper želimo tudi vam, dragi bralci, da bi bili čim bolj ustvarjalni na prav vseh področjih življenja. V prihajajočem letu vam želimo veliko uspehov, zdravja, sreče in zadovoljstva.

Srečno 2018!

Nika Korsič

Delavnica adventnih venčkov

Ker se bliža praznični čas, smo v sredo, 29. novembra 2017, v Društvu gluhih in naglušnih Severne Primorske izvedli delavnico adventnih venčkov, ki

Udeleženci delavnice

jo je vodil naš član Matej Prinčič. Za okrasje in zelenje je poskrbel Matej v sodelovanju z društvom, sveče pa so si po svojih željah kupili udeleženi člani sami.

Najprej smo s smreko ali suhim grozdem začeli prekrivati slamnat krog. Ko smo vsi to naredili, so sledili okraski in najpomembnejše – sveče.

Vsi udeleženci smo z veseljem in zagnanostjo izdelovali svoje venčke, ki zdaj že krasijo naše domove in čakajo, da pokažejo svoj čar ob prižigu svečk.

Najlepša hvala Mateju za njegov čas in dobro voljo pri vodenju delavnice.

Manca Peroci

**ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH
IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE**

Privoščite si oddih!

V HRIBIH
Apartmaji Kranjska Gora

V TOPLICAH
Apartmaji Moravske toplice

NA MORJU
Apartmaji Piran
Avtokamp Fiesa
Hotel Fiesa

Več informacij dobite na www.zveza-gns.si pod zavihkom rezervacije in predstavitev počitniških kapacitet, kjer svoj oddih lahko tudi rezervirate ali v društvih.

Filmski festival gluhih 2017 – Vitanje

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče sta v soboto, 18. novembra, organizirala 11. filmski festival gluhih. Tokrat je bila gostiteljica festivala, na katerem so gluhi in naglušni filmski ustvarjalci predstavili deset filmskih izdelkov, občina Vitanje v kulturni dvorani Kulturnega središča evropskih vesoljskih tehnologij (KSEVT). Ta je osrednji kulturni prostor v Vitanju, od koder izvira družina pionirja vesoljskih tehnologij Hermana Potočnika Noordunga. Zbrane pa je nagovoril in na kratko predstavil občino tudi župan Vitanja Mirko Polutnik.

Udeležence festivala je uvodoma pozdravil predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič. O pomenu društva in njegovem delovanju pa sta spregovorila tudi predsednik MDGN občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče Matevž Marinko ter tajnica in strokovna delavka društva Jaša Gačnikar. Program sta suvereno povezovali Karmen Medved in tolmačka slovenskega znakovnega jezika Marija Koser. Organizacijo je tehnično združila v festival neutrudna Sabina Hmelina.

Predsednik društva Matevž Marinko je podal nekaj misli o festivalu: »Veseli in ponosni smo, da je

lahko naše društvo gostilo letošnji filmski festival prav v občini Vitanje. Za gluhe je zelo pomembno, da smo aktivni na kulturnem področju, saj kultura intelektualno in duhovno bogati človeka. Pomembno je, da so prireditve tolmačene v slovenski znakovni jezik, saj jih samo tako lahko popolnoma razumemo. Ravno zato je bila ta prireditev za nas, gluhe osebe, tako pomembna in tako zelo blizu, saj je potekala v slovenskem znakovnem jeziku. Spregovorile so kretnje, ki naredijo kulturo gluhih tako zelo razpoznavno in unikatno. Raznolikost nas bogati in uči o medsebojni odprtosti in spoštovanju do slehernega človeka.«

Festival organizatorji dojemajo kot praznik filma gluhih in naglušnih. Deset filmov, ki so jih pripravila društva gluhih in naglušnih Slovenije, je mogoče razumeti tudi kot prerez dogajanja, s katerim gluhi in naglušni izražajo svoj pogled na svet ter s pomočjo kretenj in brez glasu, v popolni tišini, sanjajo in hkrati ustvarjajo svoj svet. Ker na festivalu ne izbirajo zmagovalca, so nagrado in s tem aplavze dobili vsi, ki so pri filmih sodelovali. Festivala so se udeležili tudi gluhi kolegi iz Zveze gluhih in naglušnih Srbije.

Anton Petrič

Ustvarjalci filmov in organizatorji festivala

Razglasitev najboljših športnikov v letu 2017

Športna zveza gluhih Slovenije je na prednovoletnem srečanju Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije v četrtek, 7. decembra, razglasila najboljše gluhe športnike in ekipe v letu 2017. Predsednik SZGS Robert Žlajpah je nanizal pomembne dogodke v letu 2017 in kot krono vseh prizadevanj SZGS poudaril sprejetje dveh ključnih zakonov, ki urejata statusne pravice tudi gluhih športnikov. Na koncu je vsem športnicam in športnikom zaželel veliko sreče, uspehov in dobrih rezultatov na različnih tekmovanjih ter dobrega zdravja brez poškodb v letu 2018.

Športnica leta 2017: Anja Drev za 3. mesto v smuku in 3. mesto v superkombinaciji na svetovnem prvenstvu gluhih v alpskem smučanju v Innerkremsu (Avstrija).

Prvi tekmovalni dan svetovnega prvenstva gluhih v alpskem smučanju bo zapisan v zgodovino slovenskega alpskega smučanja gluhih z zlatimi črkami. Anja Drev je z osvojitvijo bronaste medalje v smuku prinesla Sloveniji prvo medaljo s svetovnega prvenstva v alpskem smučanju v članski kategoriji.

Anja se je odpravila na snežni trening v Italijo, v njenem imenu pa je veliko plaketo SZGS prevzela njena mati Sonja Drev, ki ves čas bdi nad hčerino tekmovalno kariero.

Priznanja za športnike in njihove trenerje

Športnik leta 2017: Marino Kegl za osvojeno 4. mesto v tenisu – posamično na olimpijskih igrah gluhih

Deaflympics Samsun 2017 (Turčija), ki mu je prineslo kategorizacijo športnika svetovnega razreda. Teniški igralec Marino je na zadnjem tekmovalnem dnevu olimpijskih iger gluhih v boju za 3. mesto izgubil proti Igorju Panjuškiju iz Rusije in osvojil izvrstno 4. mesto.

Vrhunski gluhi tenisač Marino Kegl je za uspeh trdo garal. Njegov dan se ne razlikuje od dneva sliščega tenisača. Oba morata naporno trenirati, se odrekati, potrebna je enaka raven discipline in predanosti. Marino Kegl je dokaz, da tudi gluhi lahko postanejo vrhunski športniki.

Športna ekipa leta 2017: slovenska košarkarska reprezentanca gluhih za osvojeno 6. mesto na olimpijskih igrah gluhih Deaflympics Samsun 2017 (Turčija).

Naši košarkarji so v boju za 5. mesto morali priznati premoč Argentincem, pa čeprav le za pet točk razlike. Na letošnjih olimpijskih igrah gluhih je Slovenija v skupni razvrstitvi zasedla 6. mesto. Želja za uvrstitev med štiri najboljše ekipe na olimpijskem turnirju gluhih se ni uresničila zaradi hude poškodbe visokega centra Miha Jakofčiča tik pred odhodom v Turčijo. V imenu reprezentance je plaketo prevzel košarkar Jurij Koderman.

Za uspehe najboljših gluhih športnikov so bili zaslužni trener alpskega smučanja **Drago Drev**, teniški trener **Darko Kegl** in glavni košarkarski trener in selektor **Jernej Višnikar** ter kondicijski trener kot pomočnik glavnega trenerja **Igorja Cesarja**, ki so prejeli male plakete SZGS.

Na podlagi točkovanja uvrstitev športnikov in ekip iz društev gluhih in naglušnih Slovenije na državnih prvenstvih gluhih 2017 v različnih športnih panogah so največ točk osvojili športniki iz **DGN Podravja Maribor**. V njihovem imenu je plaketo **naj športnega društva v letu 2017** prevzela vodja športne sekcije društva **Valerija Škof**.

Športna zveza gluhih Slovenije in Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije jim izrekata iskrene čestitke za njihove dosežke.

Anton Petrič

Matildinih 108 let

DGNP Murska Sobota s ponosom zapišemo, da imamo najstarejšo članico v zvezi prav v našem društvu, Matildo Serec.

V drugi polovici oktobra je Matilda Serec iz zaselka Satahovci pri Murski Soboti praznovala častitljivi jubilej, 108. rojstni dan. Spada med trojico najstarejših prebivalcev našega lepega vrta med Lendavo in Portorožem. Matilda se je tudi v svoji visoki starosti velikokrat skupaj s hčerko Ireno, ki skrbi za njeno zdravje in dobro počutje, udeležila srečanja samopomočne skupine na našem društvu. Kadar koli je prišla, je vse okoli sebe osvajala s preprostostjo in vedrino. Pred časom pa se je pri padcu poškodovala, tako da zdaj sedi na vozičku, toda njena drža je še vedno vzravnana in strumna.

Njen spomin je neverjetno živ, saj se spominja slehernega dela svojega življenja. Bila je najstarejša v družini z osmimi otroki in je zdaj še edina živeča. Kot mnogi je tudi ona vse življenje delala na polju, kot dekle pa tudi tri leta v Hamburgu v Nemčiji, da si je zaslužila za zakon in se poročila z Jožetom Sercem ter se iz rojstne vasi Krašči na Goričkem preselila v Satahovce na moževo domačijo. Imela sta šest otrok, štirje so še živi. Matilda ima devet vnukov, dvanajst pravnukov in štiri prapravnike. Zelo rada pripoveduje, da ni bilo dela, ki se ga na kmetiji ne bi lotila. Delati je bilo treba za preživetje družine. Življenje ni bilo preprosto, a je bilo

lepo, polno zdravih odnosov, sozvočja in sosedskega sodelovanja.

V življenjskem slogu imajo vsi stoletniki nekaj skupnega: živijo zmerno, v ničemer ne pretiravajo, so dobrovoljni, z lahkoto odpuščajo, so komunikativni, srčni, praviloma verni, večina jih k zdravniku bolj malo hodi, nam pove Matilda. Nikakršnih tablet, ki so zdaj tako »moderne« – za krvni tlak, uravnavanje holesterola, redčenje krvi ali kaj podobnega. Kozarček vinčka vsak dan, kakšen črn kofetek s koščkom črnega kruha, meso bolj za praznike, in to je to, strumno pove.

In kakšen je prav njen recept za tako dolgo življenje? Matilda Serec kot pomemben temelj dolgega življenja poudarja: »Nobene zamere ne smete kuhati, nikogar ne smete sovražiti, nasprotno – do vseh ljudi velja dober biti, vse odpustiti, veliko moliti in vse rad imeti. To!«

Naša samopomočna skupina jo je obiskala z darilcem, šopkom in najlepšimi željami. Matilda pa nas je vsa prešerna povabila: »Pridite tudi na moj 110. rojstni dan!«

Iskrene čestitke za tako visok jubilej, ga. Matilda!

DGNP Murska Sobota, samopomočna skupina

Dragica Bračič

Matilda Serec ob praznovanju 108. rojstnega dne

FRANCU DRETNIKU, članu DGN Koroške, v slovo (1929–2017)

Ko tiho odpade list, ostane radostno upanje v novo vzklitje. Toda ko se ustavi srce, obmolkne vse, ostaneta le tišina in večna bolečina.

Poslovali smo se od tebe, dragi Franc, dolgoletni član Društva gluhih in naglušnih Koroške.

Izredne delovne navade, močna volja in sposobnosti so mu omogočile, da je dosegal in uresničeval veliko svojih želja. Prav povsod, kamor ga je življenjska pot zanesla, je bil lepo sprejet, saj je s seboj nosil prijazen in topel odnos do soljudi. Tudi v društvu gluhih in naglušnih je na njegovo pobudo nastajalo kar nekaj sprememb, s katerimi je želel čim več prispevati k uspešnemu delovanju društva, njegovi rasti in razvoju.

Njegove delovne navade, močna volja so mu omogočile, da je dosegal in uresničeval veliko svojih želja. Skupaj z drugimi člani društva je bil vključen in aktiven v šahu, v katerem so dosegali izjemne rezultate.

Društvo je bil njegov drugi dom, v katerega se je zatekel tudi takrat, ko si je želel malo razvedrila, smeha, pogovora.

S svojim delom je želel ponuditi svoji družini vse, in noben napor zanj ni bil pretežak. Okoli sebe je imel velik krog prijateljev, tako gluhih kot tudi slišočih.

Za seboj je pustil veliko dobrih dejanj in plemenitih sledi, ki bodo živele v naših srcih in nas spominjale nate.

Gotovo je nekje kraj, kamor so v neminljivost poklicani dobri ljudje. Če so to nebesa, si tam, kjer našel si svoj mir v večnosti tišine.

V imenu DGN Koroške izrekamo iskreno sožalje ženi Olgi, hčerki Marinki in sinu Frančku z družino ter drugim sorodnikom.

Od njega smo se poslovili 17. novembra 2017 na pokopališču na Ravnah na Koroškem.

**Društvo gluhih in naglušnih
Koroške**

Mileni Mohorčič v slovo (1951–2017)

Telo je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal!

Članice in člani DGN Koper

